

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 13CoP/4/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5723200856
Dátum vydania rozhodnutia: 07. 02. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Mária Dubcová
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2024:5723200856.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Márie Dubcovej a členov senátu Mgr. Zuzany Štolcovej, JUDr. Jána Burika, v právnej veci žalobkyne – rozvedenej manželky: A. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale pobytom C. D. XXXX/XX, XXX XX E., proti žalovanému: F. B., nar. XX.XX.XXXX, pobytom E., doručovacia adresa: D. XX, XXX XX G., zastúpenému právnou zástupkyňou Mgr. Zuzanou Pivoňkovou, advokátkou, so sídlom H. G. A. X, XXX XX E., v konaní o príspevku na výživu rozvedenej manželky, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Martin č.k. 17Pc/3/2023-81 zo dňa 21. septembra 2023

rozhodol:

Rozsudok Okresného súdu Martin č.k. 17Pc/3/2023-81 zo dňa 21. septembra 2023 vo výrokoch I., II., IV., V., VI. **p o t v r d z u j e**.

Rozsudok Okresného súdu Martin č.k. 17Pc/3/2023-81 zo dňa 21. septembra 2023 vo výroku III., ktorým vo zvyšku okresný súd návrh žalobkyne zamietol, **z o s t á v a** **n e d o t k n u t ý**.

Žiaden z účastníkov **n e m á** **n á r o k** na náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e:

1. Napadnutým rozsudkom okresný súd výrokom I. rozhodol, že žalovaný – bývalý manžel je povinný platiť príspevok na výživu rozvedenej manželke A. B., nar. XX.XX.XXXX vo výške 100,- Eur mesačne, a to vždy do každého 20. dňa v mesiaci počnúc dňom 21.3.2023 k rukám rozvedenej manželky – žalobkyne.

Výrokom II. bolo žalovanému uložené zameškaný príspevok za obdobie od 21.03.2023 do 30.09.2023 v sume 445,63 Eur splácať mesačne po 10,- Eur spolu s bežným príspevkom na rozvedenú manželku.

Výrokom III. vo zvyšku nárok žalobkyne bol zamietnutý.

Výrokom IV. došlo k zmene rozsudku Okresného súdu Martin sp.zn. 11Pc/16/2021 právoplatný 20.04.2022.

Výrokom V. vzájomný návrh žalovaného – bývalého manžela na zrušenie príspevku na rozvedenú manželku bol zamietnutý.

Výrokom VI. sa žiadnemu z účastníkov nárok na náhradu trov konania nepriznal.

2. Okresný súd v odseku 1. odôvodnenia napadnutého rozsudku poukázal na návrh žalobkyne – rozvedenej manželky v spojení s doplnením návrhu podľa odseku 2. odôvodnenia.

3. Okresný súd poukázal na rozsah vykonaného dokazovania, vyjadrenie rozvedenej manželky (žalobkyne) na nariadenom pojednávaní, vyjadrenie právnej zástupkyne žalovaného a po vykonanom dokazovaní za aplikácie ust. § 72 ods. 1, 2, 3 Zákona o rodine dospel k rozhodnutiu, ktoré vyjadril vo výrokovej časti svojho rozsudku.

4. Okresný súd z pripojeného spisu Okresného súdu Martin sp.zn. 10Pc/30/2018 mal za zistené, že sa viedlo konanie o rozvod manželstva. Návrh na rozvod manželstva podala A. B. z dôvodu neadekvátnej starostlivosti v dobe jej závažnej zdravotnej indispozície. Samotný rozsudok, ktorým bolo manželstvo účastníkov rozvedené, neobsahuje odôvodnenie, pretože po jeho vyhlásení sa účastníci vzdali práva podať odvolanie.

5. V odsekoch 9. až 14. odôvodnenia napadnutého rozsudku okresný súd poukázal na zistenia ohľadne výdavkov žalobkyne, jej zdravotného stavu, v odseku 15. odôvodnenia napadnutého rozsudku boli uvádzané príjmy a výdavky žalovaného.

6. Okresný súd uviedol, že návrhom sa rozvedená manželka ako žalobkyňa domáhala určenia, že bývalý manžel je povinný prispievať na jej výživu ako rozvedenej manželke sumou 150,- Eur odo dňa podania návrhu, teda od 21.03.2023. Návrh odôvodnila dlhodobým nepriaznivým zdravotným stavom súvisiacim s ochorením chrbtice s pridanými ďalšími ochoreniami s tým, že je poberateľkou plného invalidného dôchodku a je odkázaná na individuálnu prepravu.

7. Okresný súd mal za zistené, že manželstvo žalobkyne a žalovaného bolo rozvedené rozsudkom Okresného súdu Martin sp.zn. 10Pc/30/2018, ktorý nadobudol právoplatnosť 27.05.2019. Bolo zrejmé, že päťročná lehota, za ktorú možno priznať najdlhšie príspevok na výživu rozvedeného manžela, teda doba piatich rokov odo dňa právoplatnosti rozhodnutia o rozvode podľa § 72 ods. 3 Zákona o rodine ešte neuplynula.

8. Okresný súd v odseku 22. odôvodnenia napadnutého rozsudku poukázal na svoje skutkové zistenia a právne závery. Uviedol, že dôvodom pre priznanie príspevku nie je rozdiel v životnej úrovni bývalých manželov po rozvode manželstva, ani skutočnosť, že rozvedenému manželovi výrazne klesla životná úroveň oproti obdobiu pred zánikom manželstva, ani to, či si vlastnou prácou nedokáže zarobiť dostatok prostriedkov na uspokojenie potrieb. Relevantné je, či takúto schopnosť má, t.j. či je schopný sám sa živiť tak, aby si zabezpečil aspoň primeranú životnú úroveň.

9. V danej veci okresný súd mal za preukázané, že rozvedená manželka trpí závažným ochorením chrbtice. Absolvovala niekoľko operácií s tým, že sa pohybuje pomocou paličky, má postupné zhoršovanie bolestí a algeziologická intervencia u nej ako u pacientky je nedostatočná. V ďalšom kroku sa zvažuje implantácia stimulátora miechy. Dňa 17.09.2023 má naplánovaný ďalší chirurgický zákrok. Okrem ochorenia chrbtice rozvedená manželka trpí ďalšími ochoreniami ako je ischemická choroba srdca, arteriálna hypertenzia I. stupňa s výraznými prejavmi sympaticotonie, má bronchiálnu astmu v štádiu respiračnej insuficiencie a ďalšie ochorenia, ktoré si vyžadujú medikamentóznú liečbu. Je poberateľkou plného invalidného dôchodku, je odkázaná na individuálnu prepravu.

10. Z doloženej lekárskej dokumentácie okresný súd mal za preukázané, že rozvedená manželka nie je schopná sa samostatne živiť, zdravotný stav jej neumožňuje zamestnať sa a aj práca v domácom prostredí je výrazne limitovaná tým, že nevydrží dlho sedieť. Nevláda práce v domácnosti, aktuálne jej pomáhajú rodičia, ktorí majú cez 80 rokov. Bolo preukázané, že nemá schopnosť sa samostatne živiť, a tým si zabezpečiť primeranú výživu. Je poberateľkou invalidného dôchodku vo výške 379,- Eur a poberá kompenzačný príspevok, lebo je odkázaná na individuálnu prepravu vo výške 40,- Eur. Jej celkový jediný príjem mesačne predstavuje 419,- Eur. Žije v rodinnom dome svojich rodičov, ktorý je dvojgeneračný. Na vrchnom poschodí žijú jej rodičia, ktorí sú poberateľmi starobného dôchodku, ona žije v dolnej bytovej jednotke spolu so svojim synom, ktorý aktuálne do augusta 2023 bol študentom, teda tiež nebol schopný samostatne sa živiť a náklady sa delili medzi tri osoby. Elektrina mesačne predstavovala 204,- Eur na jednu osobu 68,- Eur, voda 52,- Eur mesačne, na jednu osobu do predstavovalo 17,30 Eur, spolu TV, internet, mobil a telefón predstavovali sumu 113,72 Eur s tým, že 50,- Eur prispievali rodičia žalobkyne a na ňu zostávala platba 63,72 Eur. Z dôvodu, že je odkázaná na individuálnu prepravu, má zakúpené staršie motorové vozidlo, kde PZP je 126,10 Eur ročne, čo predstavuje 10,50 Eur mesačne. Rozvedená manželka má celkové nevyhnutné náklady na vodu, elektrinu, telefón a PZP 159,52 Eur. Zostávajúca čiastka predstavuje 259,50 Eur. Táto priemerne zodpovedá na deň sume 8,65 Eur, ktorou musí pokryť stravu, hygienu, medikamentóznú liečbu, na ktorú je odkázaná, ošatenie, PHM, ktoré sú nad rámec 40,- Eur. Bolo preto zrejmé, že každý ďalší mimoriadny výdavok ako návšteva lekára, dioptrické okuliare alebo čokoľvek iné predstavujú pre rozvedenú manželku záležitosť, na ktorú musí dlhodobo

šetriť, ak vôbec z tejto sumy je schopná na takéto bežné veci ušetriť. Okresný súd bol názoru, že za 8,65 Eur na deň je vôbec náročné zabezpečiť si len stravu na tento deň a už na ďalšie, ako je drogéria, ošatenie, lieky, už peniaze nezostávajú. Podľa názoru okresného súdu rozvedená manželka si nemôže zabezpečiť primeranú výživu.

11. Okresný súd poukázal na to, že na druhej strane žalovaný má čistý mesačný príjem 940,- Eur. Náklady na bývanie celkom sú 225,- Eur mesačne, TV 26,50 Eur mobilný telefón 55,30 Eur a ďalej plnil si vyživovaciu povinnosť vo výške 150,- Eur ktorá mu však aktuálne odpadne, pretože od augusta 2023 jeho syn I., ktorému platil výživné 150,- Eur ukončil vysokoškolské vzdelanie a je schopný sám sa živiť, teda žalovaný aktuálne aj uviedol, že ide požiadať o zrušenie vyživovacej povinnosti, preto tieto náklady vo výške 150,- Eur mesačne od septembra 2023 mať nebude. Okresný súd dospel k záveru, že je v jeho možnostiach a schopnostiach platiť rozvedenej manželke príspevok na výživu vo výške 100,- Eur mesačne s tým, že rozvedená manželka požadovala výživné od 21.03.2023, čo do 30.09.2023 predstavovalo sumu zameškaného príspevku vo výške 445,63 Eur ktorú sumu povolil žalovanému splácať po 10,- Eur mesačne, splatné spolu s bežným výživným. Ak rozvedená manželka požadovala príspevok vo výške 150,- Eur mesačne, bol jej návrh vo zvyšku zamietnutý. Rozsudkom okresného súdu súčasne došlo k zmene rozsudku Okresného súdu Martin sp.zn. 11Pc/16/2021, ktorý nadobudol právoplatnosť 20.04.2022. V tomto konaní žalovaný podal návrh na zrušenie príspevku na rozvedenú manželku, ktorý bol zamietnutý vzhľadom k rozhodnutiu o návrhu žalobkyne.

12. O trovách prvoinštančného konania bolo rozhodnuté tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania za aplikácie ust. § 52 CMP.

13. Proti rozsudku okresného súdu v zákonnej lehote podal odvolanie žalovaný prostredníctvom zvolenej právnej zástupkyne podaním zo dňa 30.10.2023. Uviedol, že namieta výrok I., II., V. rozsudku okresného súdu, pretože okresný súd nevykonal dôkazy potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností a súčasne jeho rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Namietal, že pri rozhodovaní o výške príspevku na výživu rozvedenej manželky okresný súd vychádzal primárne z výšky príjmov podľa výplatných pásov za mesiac máj 2023 až august 2023 a dospel k výške priemerného čistého príjmu 940,- Eur. Okresný súd však nezohľadnil sumy, ktoré žalovaný zo mzdy platil za stravné lístky a ak by tak urobil, dostal by za mesiac:

- máj 2023 sumu 911,45 Eur (30,60 Eur za stravné lístky)
- jún 2023 sumu 913,88 Eur (35,70 Eur stravné lístky)
- júl 2023 sumu 873,55 Eur (32,30 Eur stravné lístky)
- august 2023 sumu 968,59 Eur (22,10 Eur stravné lístky).

Priemerný zárobok by bol tak vo výške 917,- Eur, nie 940,- Eur. Za podstatné žalovaný považoval to, že okresný súd nezohľadnil skutočnosť, že od 07.09.2023 nastúpil do nového zamestnania, doložil pracovnú zmluvu, podľa ktorej mzda v hrubom je 5,45 Eur na hodinu, čo pri pracovnom fonde 20 dní x 8 hodín predstavuje mzdu v hrubom 872,- Eur a v čistom je mzda vo výške 690,- Eur. Na túto výšku príjmu v čase rozhodovania okresný súd neprihliadol. V čase posledného pojednávania žalovaný nemal ešte k dispozícii výplatnú pásku za mesiac september 2023, ak nastúpil do práce 7. septembra 2023 a pojednávanie bolo konané 21. septembra 2023. K odvolaniu žalovaný doložil výplatnú pásku za mesiac september 2023, podľa ktorej je čistá mzda 702,26 Eur. Žalovaný nemá iný príjem, nie je vlastníkom žiadneho majetku či hnutelného alebo nehnuteľného. V čase rozhodovania okresného súdu, t.j. 21. septembra 2023 syn už mohol pracovať a živiť sa sám, a preto náklady na bývanie sa mali rozpočítať na 4 osoby, a nie na tri osoby, potom náklady rozvedenej manželky na bývanie by tak boli elektrina mesačne 204,- Eur, náklad na jednu osobu 51,- Eur, voda mesačne 52,- Eur, na jednu osobu 13,- Eur, platba za internet, TV mobil, telefón by tak bola nie 63,72 Eur, ale 31,86 Eur. Spolu náklady na bývanie vrátane mesačného nákladu na PZP poistenie automobilu 10,50 Eur sú 106,36 Eur, čo je neporovnateľne menej oproti nákladom žalovaného na bývanie a služby ako telefón a internet. Po odpočítaní výdavkov, ktoré žalovaný má (okresný súd pri hodnotení dôkazov nebral do úvahy mesačný výdavok na nabíjanie električky vo výške 36,- Eur, hoci tento žalovaný preukázal), žalovanému nezostane ani suma životného minima, ktorá je v súčasnosti vo výške 268,88 Eur. Do výdavkov neboli zahrnuté ani náklady na stravu, oblečenie, obuv, drogériu. Hoci okresný súd nezohľadnil pri posudzovaní výdavkov sumy splátok spotrebného úveru, podľa žalovaného je to náklad, ktorý musí vynaložiť. Ide o úver, ktorý bol zobrať síce jeho osobou, ale v čase trvania manželstva, za ktorý sa nakupovali veci do ich spoločnej domácnosti, napr. sedacia súprava. Žalovaný uviedol, že nechce zľahčovať zdravotný stav bývalej manželky, ale žije s rodičmi a dospelým synom, ktorý pracuje, v dvojgeneračnom

rodinnom dome, má zabezpečené bývanie a jej náklady na bývanie nie sú také vysoké, ako žalovaného. Hoci má zdravotné problémy, dnes sú rôzne možnosti, ako si zabezpečiť aspoň malý príjem prácou z domu na vykonávanie jednoduchých administratívnych prác na počítači na pár hodín týždenne. Žalovaný uviedol, že žalobkyňa si uplatnila nárok na príspevok na výživu v čase, keď mala byť zrušená vyživovacia povinnosť žalovaného na ich plnoleté deti. Žalovaný uviedol, že je nespravodlivé, aby mal povinnosť prispievať na výživu rozvedenej manželky, keď on sám má zdravotné problémy – lumbago s ischiasom a bolesti chrbta, pre ktoré bol v roku 2020/2021 dlhodobo práceneschopný – viac ako tri mesiace a zdravotné problémy má aj naďalej, avšak nemôže si dovoliť zostať práceneschopný. Poukázal na rozhodnutie R 39/1968, keď výšku príspevku na výživu rozvedeného manžela určujú popri schopnostiach a možnostiach povinného rozvedeného manžela len nevyhnutné potreby rozvedeného manžela, ktorý nie je schopný sám sa živiť. Pokiaľ odvolací súd posúdi vec tak, že nevyhoví odvolaniu žalovaného voči výroku o zamietnutí vzájomného návrhu žalovaného na zrušenie príspevku na výživu rozvedeného manžela a dospeje k rozhodnutiu, že na príspevok na výživu žalobkyňa má nárok, navrhol, aby bola posúdená správnosť výšky sumy príspevku na výživu rozvedenej manželky, ktorú je žalovaný povinný platiť rozvedenej manželke. Žalovanému sa zdá suma neprímerane vysoká, preto navrhol rozsudok okresného súdu zrušiť, ak bol zamietnutý vzájomný návrh žalovaného a vec vrátiť okresnému súdu na ďalšie konanie a v prípade, ak odvolací súd dospeje k názoru, že príspevok na výživu rozvedenej manželky je oprávnený, tak navrhol rozsudok okresného súdu v časti výrokov I., II. zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie.

14. K odvolaniu žalovaného sa vyjadrila žalobkyňa. Nesúhlasila s námietkou žalovaného, že náklady mali byť počítané na tri osoby. Z dokladov z SSE vyplýva, že mesačné náklady na elektrinu pre celý dom sú 204,- Eur, teda na jednu osobu 51,- Eur, platba za služby Telekom zostáva žalobkyni okolo 60,- Eur, pretože 50,- Eur prispievajú rodičia a syn nevyužíva tieto služby. Pokiaľ ide o nové zamestnanie bývalého manžela, je bežné, že počas skúšobnej doby je mzda nižšia, zvyšuje sa až po ukončení skúšobnej doby. K zdravotným problémom bývalého manžela – žalovaného žalobkyňa uviedla, že takýmito bolesťami trpí asi 80 % populácie. Mala za to, že žalovaný ako bývalý manžel nemá kompetenciu posudzovať možnosť jej pracovného zaradenia. Rozhodnutím posudkového lekára Sociálnej poisťovne, t.j. kompetentného orgánu z roku 2021 je pokles zárobkovej činnosti oproti zdravému človeku viac než 75 %, tzn. preto je plne invalidná. Má limitovaný sed 10 až 15 minút, takže ani kancelárske práce z domu neprichádzajú do úvahy. Päť rokov sa lieči v ambulancii chronickej bolesti silnými opiátmi transdermálne aj v tabletkách. Toho času je po operácii LS chrbtice (27.09.2023) s pooperačnými komplikáciami. Výdavky sa zvýšili z titulu liekov, ktoré nie sú uhrádzané zo zdravotného poistenia cca o 75,- Eur mesačne. Aspoň 2-3 krát v týždni si musí zabezpečiť dovoz teplého jedla, trpí nedostatočnou výživou zvýraznenou pooperačnými komplikáciami a vyššími dávkami silných opiátov a kvalitná strava je doporučovaná pre rýchlejšiu regeneráciu stavu. Má doporučenú kúpeľnú liečbu na 28 dní. Musí si zabezpečovať platenú pomoc v domácnosti so žehlením a väčším upratovaním. Drobné domáce práce vykonáva syn. K úveru sa vyjadrovala opakovane na okresnom súde. Bývalý manžel – žalovaný si refinancoval úver podľa jej vedomosti trikrát. Pôvodný úver v J. z trvania manželstva bol už takmer splatený, spoludlžníkom nebola a spotrebné veci do domácnosti sa z neho nekupovali, spomínanú sedačku mali na splátkový predaj a majú ju minimálne 15 rokov a ak by bývalý manžel – žalovaný mal záujem, mohol si ju vziať. Žalobu podala z dôvodu, že žalovaný prestal prispievať dohodnutou sumou 40,- Eur.

15. K vyjadreniu žalobkyne zaslal stanovisko žalovaný prostredníctvom zvolenej právnej zástupkyne podaním zo dňa 08.12.2023, podľa ktorého žalobkyňa vo svojom vyjadrení neuvádza žiadnu novú relevantnú argumentáciu týkajúcu výšky príspevku na výživu rozvedenej manželky, a preto sa bližšie vyjadrovať nebude.

16. Postupom okresného súdu, a to podaním zo dňa 13.12.2023 bolo stanovisko žalovaného – bývalého manžela žalobkyne zaslané žalobkyni s možnosťou vyjadrenia sa k nemu v lehote 10 dní, ktorú možnosť do momentu konania a rozhodovania krajským súdom žalobkyňa nevyužila.

17. Krajský súd v Žiline ako súd odvolací (§ 34 CSP) na základe odvolania podaného osobou oprávnenou v zákonnej odvolacej lehote posúdil napadnutý rozsudok okresného súdu za aplikácie ust. § 65 CMP a contrario v spojení s ust. § 155 CMP, § 66 CMP a postupom bez nariadenia pojednávania za aplikácie ust. § 385 ods. 1 CSP a contrario v spojení s ust. § 2 ods. 1 CMP, ak nebolo potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie, a ani si to nevyžadoval dôležitý verejný záujem, bol verejným

vyhlásením rozsudku krajským súdom za rešpektovania ust. § 219 ods. 1, 3 CSP rozsudok okresného súdu v napadnutých výrokoch I., II., IV., V., VI. potvrdený ako vecne správne rozhodnutie podľa ust. § 387 ods. 1, 2 CSP. Vo výroku III. nenapadnutý odvolaním zostal rozsudok okresného súdu nedotknutý. Rozhodnutie bolo prijaté hlasovaním v pomere hlasov 3:0.

18. K procesnému postupu krajského súdu, ktorý prejednal odvolanie žalovaného bez nariadenia pojednávania, sa poukazuje na uznesenie Krajského súdu v Žiline č.k. 13CoP/4/2024-120 zo dňa 23.01.2024, keď miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku bolo oznámené na úradnej tabuli Krajského súdu v Žiline v lehote najmenej 5 dní pred jeho vyhlásením, v zmysle vyššie uvedeného uznesenia krajského súdu dňa 30.01.2024 a na webovej stránke Krajského súdu v Žiline, na základe čoho boli splnené podmienky k verejnému vyhláseniu rozsudku krajským súdom.

19. Primárne krajský súd uvádza, že pre rozhodnutie o odvolaní podaného žalovaným nebolo potrebné nariadiť pojednávanie ani s ohľadom k doloženým listinám zo strany účastníkov konania v štádiu po rozhodnutí napadnutým rozsudkom okresného súdu, ak pre vyhodnotenie odvolacích dôvodov žalovaného bolo postačujúce oboznámiť sa s obsahom spisovej dokumentácie bez nariadenia pojednávania s dôrazom na to, že ani žalovaný ako odvolateľ nevzniesol žiaden presvedčivý dôkaz potvrdzujúci, že iba ústna časť pojednávania nasledujúca po výmene písomných stanovísk účastníkov konania by mohla zaručiť spravodlivé konanie. Pre posúdenie odvolania žalovaného nebolo potrebné zopakovať ani doplniť dokazovanie a odvolací súd vychádzal zo skutkového stavu tak, ako ho zistil súd prvej inštancie za aplikácie ust. § 383 CSP za súčasného konštatovania, že vo veci konania príspevku na výživu žalobkyni ako rozvedenej manželky išlo o konanie, ktoré sa začína len na návrh (§ 155 CMP) v zmysle § 72 ods. 2 Zákona o rodine, podľa ktorého, ak sa bývalí manželia nedohodnú, určí rozsah príspevku na výživu na návrh niektorého z nich súd. Prihliadne pritom aj na príčiny, ktoré viedli k rozvratu vzťahov medzi manželmi.

20. Je zrejmé, že v danej veci išlo o návrhové konanie. Krajský súd bol viazaný rozsahom odvolania žalovaného. K odvolaniu žalovaného doložená výplatná páska za mesiac september 2023 zostala bez vplyvu k skutkovému stavu zistenému okresným súdom, ktorým bol krajský súd viazaný. Pre rozhodnutie okresného súdu bol určujúci stav v čase jeho vyhlásenia v zmysle ust. § 217 ods. 1 CSP.

21. K odvolacím dôvodom žalovaného krajský súd uvádza, že boli vykonané všetky dôkazy potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, na základe čoho dospel okresný súd k správnym skutkovým zisteniam. Krajský súd poukazuje na obsah Zápisnice o pojednávaní pred okresným súdom zo dňa 21.09.2023, keď právna zástupkyňa žalovaného pri zisťovaní okresného súdu, či sú nejaké návrhy na doplnenie dokazovania, uviedla, že „nie“. Z dôkazov, ktoré okresný súd vykonal a mal označené účastníkmi konania, zo skutočností, ktoré zisťoval v konaní v zmysle podaného návrhu žalobkyňou, dospel k správne rozhodnutiu. Okresný súd skúmal schopnosti, možnosti a majetkové pomery žalovaného. Pri tomto zisťovaní vecne správne vychádzal z príjmu žalovaného, ktorý vyplýval z predložených výplatných pásek za mesiace máj až august 2023, t.j. z príjmu k momentu rozhodovania okresným súdom a tento bol ako priemerný mesačný potvrdený vo výške 940,- Eur. Nie je možné v zmysle odvolacieho dôvodu žalovaného pri zisťovaní jeho schopností, možností a majetkových pomerov, pri posudzovaní návrhu bývalej manželky – žalobkyne na príspevok na primeranú výživu apelovať len na dôkaz jednej výplatnej pásky, a to za mesiac september 2023, pretože táto nepredstavuje sama o sebe príjmové možnosti na strane žalovaného.

22. Podľa ust. § 72 ods. 1 Zákona o rodine rozvedený manžel, ktorý nie je schopný sám sa živiť, môže žiadať od bývalého manžela, aby mu prispieval na primeranú výživu podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov.

23. Podľa ust. § 72 ods. 2 Zákona o rodine, ak sa bývalí manželia nedohodnú, určí rozsah príspevku na výživu na návrh niektorého z nich súd. Prihliadne pritom aj na príčiny, ktoré viedli k rozvratu vzťahov medzi manželmi.

24. Okresný súd pri schopnostiach a možnostiach žalovaného prispievať na výživu žalobkyne – rozvedenej manželky zoberal do úvahy všetky preukázané výdavky na strane žalovaného s poukazom na odsek 6., odsek 15. odôvodnenia napadnutého rozsudku.

25. Krajský súd sa nestotožnil s námietkou žalovaného, že napadnutým rozsudkom okresného súdu výška príspevku na výživu žalobkyne ako rozvedenej manželke v sume 100,- Eur mesačne je neprimerane vysoká, resp. túto nie je v možnostiach, schopnostiach žalovaného platiť. Krajský súd v podrobnostiach za aplikácie ust. § 387 ods. 2 CSP poukazuje na závery rozsudku okresného súdu v odseku 22. odôvodnenia napadnutého rozsudku, s ktorými závermi, zhodnoteniami sa stotožňuje. Pokiaľ príspevok na výživu rozvedenej manželke bol určený vo výške 100,- Eur mesačne ako opakujúce sa plnenie, tak namieste, pri konštatovaní možnosti žalovaného takýto príspevok hradíť, okresný súd zohľadnil aj skutočnosť, že žalovanému odpadne vyživovacia povinnosť vo výške 150,- Eur mesačne na syna I., a to od augusta 2023, ktoré výživné platil, ak syn ukončil vysokoškolské vzdelanie a je schopný sa živiť. Túto okolnosť zohľadnil okresný súd, ak rozhodoval v mesiaci september 2023.

26. Ak žalovaný v odvolaní namietal, že okresný súd nezobral do úvahy náklady na jeho stravu, oblečenie, obuv, tak bolo povinnosťou žalovaného preukázať tieto výdavky, aby bolo možné ich následne pri súdnom rozhodovaní zohľadniť. K tomuto zo strany žalovaného nedošlo s poukazom aj na vyjadrenie právnej zástupkyne žalovaného na pojednávaní konanom pred okresným súdom dňa 13.09.2023 ohľadne (ne)špecifikovaných výdavkov.

27. Okresný súd správne skonštatoval zákonnú podmienku pre vyhoviecie návrhu žalobkyne, a to, že vzhľadom k zdravotnému stavu nie je schopná sa živiť tak, ako to vyžaduje ust. § 72 ods. 1 Zákona o rodine.

28. K zákonnej úprave § 72 Zákona o rodine krajský súd uvádza, že povinnosť prispievať na výživu rozvedeného manžela nevzniká priamo zo zákona, tak ako je to v prípade vyživovacej povinnosti rodičov k deťom alebo vzájomnej vyživovacej povinnosti medzi manželmi, ale vzniká na základe dohody rozvedených manželov alebo rozhodnutia súdu. Príspevok na výživu rozvedeného manžela je teda samostatným nárokom s rozdielnymi podmienkami a rozsahom pre jeho priznanie, ako je tomu v prípade vzájomnej vyživovacej povinnosti za trvania manželstva. Pri hmotnoprávnej podmienke neschopnosti samostatne sa živiť je zrejماً odlišnosť od výživného medzi manželmi, nakoľko v tomto prípade nie je právny nárok na v zásade rovnakú životnú úroveň a vyžaduje sa kvalifikovaná miera odkázanosti. Zákon o rodine na rozdiel od výživného medzi manželmi, ktoré upravuje ust. § 71 Zákona o rodine, stanovuje v prípade príspevku na výživu rozvedeného manžela iba príspevok na primeranú výživu. Ide o cieľ zákonodarca označením „príspevok na výživu“ zdôrazniť užší rozsah výživného, ako je to v prípade vzájomnej vyživovacej povinnosti počas manželstva, čo však neznamená, že by sa mala uhrádzať len časť nákladov na primeranú výživu, ale ide o úhradu všetkých odôvodnených potrieb v bežnom chápaní pojmu výživné, a to v primeranom rozsahu.

29. Neschopnosť rozvedeného manžela sám sa živiť je základnou zákonnou podmienkou pre priznanie nároku podľa ust. § 72 ods. 1 Zákona o rodine. Uvedené znamená, že podľa konkrétnych okolností prípadu rozvedený manžel nedosahuje také príjmy, ktoré by mu umožňovali pokryť jeho základné životné potreby, a to z dôvodu napr. nepriaznivého zdravotného stavu, neschopnosti vykonávať prácu na základe lekárskeho posudku, starostlivosti o invalidné dieťa, a pod.. Neschopnosť rozvedeného manžela sám sa živiť vyplýva zo subjektívnych alebo objektívnych skutočností na strane oprávneného. Medzi subjektívne patrí najčastejšie zlý zdravotný stav. Pri tejto neschopnosti sám sa živiť sa vyžaduje kvalifikovaná miera odkázanosti na strane oprávneného, v danom prípade žalobkyne. Táto kvalifikovaná miera odkázanosti podľa výsledkov dokazovania na strane žalobkyne bola preukázaná, ak vzhľadom k zlému zdravotnému stavu bola pre pokles schopnosti zárobkovej činnosti oproti zdravému človeku uznaná za plne invalidnú s priznaním invalidného dôchodku vo výške 379,- Eur mesačne a kompenzačného príspevku na individuálnu prepravu vo výške 40,- Eur mesačne. Z dôvodu odbornosti otázky posúdenia zdravotného stavu žalobkyne nebol relevantný odvolací dôvod žalovaného, že je na jej strane možné zabezpečiť si príjem prácou z domu, a to vykonávaním jednoduchých administratívnych prác na počítači, pokiaľ žalobkyňa trpí závažným ochorením chrbtice, absolvovala niekoľko operácií a ďalšiu podstúpila podľa v odvolacom konaní doloženej prepúšťacej správy Neurochirurgickej kliniky UNM Martin, Kollárova 2 (č.l. 105 spisu) po rozhodnutí napadnutým rozsudkom okresného súdu (hospitalizovaná od 25.09.2023 do 17.10.2023).

30. Okresný súd pri rozhodovaní o návrhu žalobkyne vecne správne poukázal aj na rozsudok Okresného súdu Martin č.k. 10Pc/30/2018-113 zo dňa 16.05.2019, právoplatný dňa 27.05.2019, keď manželstvo účastníkov bolo rozvedené, ktoré rozhodnutie, ak neobsahovalo odôvodnenie, pretože po vyhlásení

rozsudku na pojednávaní sa účastníci konania vzdali práva na podanie odvolania, tak potom nebol priestor k tomu, aby v zmysle ust. § 72 ods. 2 druhá veta Zákona o rodine okresný súd pri rozhodovaní prihliadol aj na príčiny, ktoré viedli k rozvratu vzťahov medzi bývalými manželmi, a to žalobkyňou a žalovaným.

31. Z pripojeného spisového materiálu Okresného súdu Martin sp.zn. 11Pc/16/2021 vyplývalo, že rozsudkom okresného súdu č.k. 11Pc/16/2021-85 zo dňa 17.03.2022 v spojení s dopĺňacím rozsudkom č.k. 11Pc/16/2021-98 zo dňa 29.03.2022 právoplatný dňa 20.04.2022 bolo rozhodnuté, že žalovaný je povinný prispievať príspevok na rozvedenú manželku, a to žalobkyňu vo výške 30,- Eur mesačne spolu aj s vyjadrením zameškaného príspevku za obdobie od 01.11.2021 do 28.02.2022 vo výške 120,- Eur, ktorý bol žalovaný povinný splácať mesačne po 10,- Eur spolu s bežným príspevkom na rozvedenú manželku, a to vždy do každého 20. dňa v mesiaci počnúc právoplatnosťou rozsudku. V tomto prvom rozhodnutí okresný súd vychádzal zo skutočnosti, že žalovaný bol dlhodobo práceneschopný, t.j. bolo prihladené k nemocenským dávkam, čo však v danej veci oproti pôvodnému súdному rozhodnutiu nastala zmena, keď žalovaný má príjem z výkonu pracovnej činnosti. Už v rámci prvého súdneho rozhodnutia žalovaný dobrovoľne poukazoval žalobkyni príspevok na výživu vo výške 40,- Eur, neskôr 60,- Eur až do mája 2021. Vzhľadom k terajšiemu zmenenému stavu, keď žalovaný má príjem z pracovnej činnosti oproti prvému súdnému rozhodnutiu, keď bol poberateľom nemocenských dávok, rozsudkom okresného súdu uvedená výška príspevku na výživu žalobkyni ako rozvedenej manželky v sume 100,- Eur mesačne, je primeraná a zodpovedá schopnostiam a možnostiam žalovaného ako aj jeho majetkovým pomerom. Nebol preto opodstatnený odvolací dôvod žalovaného, že by výška tohto príspevku, a to 100,- Eur mesačne, mala byť neprimeraná, resp. neprimerane vysoká. Krajský súd poznamenáva, že oproti pôvodnému súdnému rozhodnutiu nastala zmena pomerov, a to v príjmových možnostiach žalovaného a stále sa zhoršujúcim zdravotným stavom žalobkyne, pre ktorý nie je schopná sa samostatne živiť (primerane ust. § 78 ods. 1 Zákona o rodine).

32. Okresný súd pri zisťovaní príjmov a výdavkov žalobkyne ako rozvedenej manželky v odseku 22. odôvodnenia napadnutého rozsudku správne skonštatoval, keď náklady delil medzi tri osoby a že bývalaj manželke zostane čiastka na mesiac 259,50 Eur.

33. V danej veci boli splnené zákonné a skutkové podmienky na uloženie povinnosti žalovanému prispievať na výživu žalobkyne, boli spoľahlivo zistené okolnosti rozhodné pre stanovenie výšky príspevku. Krajský súd sa plne stotožnil so skutkovým stavom a právnym posúdením okresného súdu, preto vo vyvolanom odvolacom konaní rozsudok okresného súdu v napadnutých výrokoch potvrdil. K odvolaniu žalovaného krajský súd dodáva, že sa v odvolacom konaní vysporiadal s námietkami žalovaného ako odvolateľa, ktoré mali pre posúdenie napadnutého rozsudku rozhodný a podstatný význam, a preto v odôvodnení svojho rozsudku nebol povinný sa vyjadriť ku každému odvolaciemu dôvodu žalovaného.

34. Krajský súd dodáva, že pokiaľ výrokom III. vo zvyšku bol návrh žalobkyne zamietnutý a voči tejto výrokovej časti žalobkyňa nepodalala odvolanie, tak bolo vyjadrené, že v tejto výrokovej časti zostáva rozsudok okresného súdu nedotknutý. V ostatných výrokoch napadnutých odvolaním žalovaného a vzájomne na sebe závislých, a to vo výrokoch I., II., IV., V., VI. bol rozsudok okresného súdu potvrdený ako vecne správne rozhodnutie, ktorými výrokmi bolo rozhodnuté o povinnosti žalovaného platiť príspevok na výživu žalobkyne – rozvedenej manželke 100,- Eur mesačne, vyjadrený zameškaný príspevok za obdobie od 21.03.2023 do 30.09.2023, vyjadrená zmena prvého rozsudku okresného súdu v spojení so zamietnutím vzájomného návrhu žalovaného na zrušenie príspevku na rozvedenú manželku a nepriznaním nároku na náhradu trov konania žiadnemu z účastníkov.

35. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s ust. § 52 CMP tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania, ak neboli zistené dôvody postupu pre iné rozhodnutie v zmysle § 54, § 55 CMP.

Poučenie:

Proti tomu rozsudku odvolanie **n i e j e** prípustné.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona; ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí, návrh na súdny výkon rozhodnutia.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa.

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Podľa ust. § 428 CSP v dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh).

Podľa ust. § 429 ods. 1 CSP dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Podľa ust. § 429 ods. 2 CSP povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa.

Podľa ust. § 430 CSP rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania.

Podľa ust. § 420 CSP dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

Podľa ust. § 431 CSP dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada.

Podľa ust. § 421 CSP dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Podľa ust. § 432 CSP dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia.

Podľa ust. § 433 CSP dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom.

Podľa ust. § 434 CSP dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania.

Podľa ust. § 435 CSP v dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania.